

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa locală, 30 ianuarie 2016

Clasa a X-a. Varianta 1

- Toate subiectele sunt obligatorii. Punctajul maxim este de 120 de puncte.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Citește cu atenție cele două texte de mai jos, pentru a rezolva cerințele:

A. *A fost odată un împărat, și-n curtea aceluia împărat se afla un pom atât de înalt, încât nimeni nu era în stare să-i vadă vârful. Pomul acesta înflorea și dădea rod în fiecare an, dar nici împăratul, nici curtenii lui, nici vreun alt om pământean n-a apucat să vadă poama din rodul acela.*

Era, se vede, pe acolo, prin înălțimile nestrăbătute de ochiul omenesc, cineva care nu lăsa să cadă nicio poamă pe pământ, ci le culegea toate la timpul potrivit. Împăratul ținea doar să afle cum sunt poamele rodite de pomul acela, și a dat de știre în toată împărăția lui că aceluia care se va fi urcat în pomul acela și va putea spune cum anume îi sunt poamele îi va da în căsătorie pe aceea dintre fetele sale pe care el însuși și-o va alege.

Au venit dar boieri de toate spițele, feciori de împărat, până chiar și feți-frumoși, dar niciunul n-a fost în stare să se urce în pom.

Era însă la curtea împărătească un flăcău țanțoș, și acesta s-a lăudat mumei sale că el are să se urce, și-a rugat-o pe aceasta să se ducă la împărat să-i spună că el se urcă.

Împăratul nu credea așa ceva și l-a chemat pe Danciu la sine.

– N-o să fii nici tu în stare să te urci, i-a zis, și să știi că, dacă nu te vei putea urca, dau poruncă să-ți taie capul.

Danciu s-a învoit să-i taie capul, dacă nu va fi în stare să se urce și a rugat pe împăratul să-i dea răgaz trei zile ca să se gândească, iar în timpul acestor trei zile a pus pe un meșter faur să-i facă cățărătoare de fier, apoi s-a pus pe urcate.

S-a urcat omul și iar s-a urcat timp de trei zile și trei nopți, și deodată a dat în scoarța copacului de o gaură prin care a intrat într-o colibă în care a găsit o babă bătrână, de tot bătrână. El îi dete binețele cuvenite.

– Bună seara, bunică dragă! îi zise apoi.

(Ioan Slavici, **Rodul tainic**)

B. *Când era-nspre sara zilei a treia, buzduganul, căzând, se izbi de o poartă de aramă și făcu un vuiet puternic și lung. Poarta era sfărâmată și voinicul intră. Luna răsărise dintre munți și se oglindea într-un lac mare și limpede ca seninul cerului. În fundul lui, se vedea sclipind, de limpede ce era, un nisip de aur; iar în mijlocul lui, pe o insulă de smarald, înconjurat de un crâng de arbori verzi și stufoși, se ridica un mândru palat de o marmură ca laptele, lucie și albă- atât de lucie, încât în ziduri răsfrângea ca-ntr-o oglindă de argint: dumbravă și luncă, lac și țărături. O luntre aurită veghea pe undele limpezi ale lacului lângă poartă; și-n aerul cel curat al serei tremurau din palat cântece mândre și senine. Făt- Frumos se sui în luntre și, vâslind, ajunse până la scările de marmură ale palatului. Pătruns acolo, el văzu în boltele scârilor candelabre cu sute de brațe și-n fiecare braț ardea câte o stea de foc. Pătrunse în sală. Sala era naltă, susținută de stâlpi și de arcuri, toate de aur, iar în mijlocul ei stetea o mândră masă; acoperită cu alb, talgerele toate săpate din câte-un singur mărgăritar mare; iar boierii ce ședeau la masă în haine aurite, pe scaune de catifea roșie, erau frumoși ca zilele tinereții și voioși ca horele. Dar mai ales unul din ei, cu fruntea-ntr-un cerc de aur, bătut cu diamante, și cu hainele strălucite, era frumos ca luna unei nopți de vară. Dar mai mândru era Făt-Frumos.*

– Bine-ai venit, Făt-Frumos! zise-împăratu, am auzit de tine, da de văzut nu te-am văzut.

– Bine te-am găsit, împărate, deși mă tem că nu te-oi lăsa cu bine, pentru că am venit să ne luptăm greu, că destul ai viclenit asupra tatălui meu.

CLASA A X-A

– *Ba n-am viclenit asupra tatălui tău, ci totdeauna m-am luptat în luptă dreaptă. Dar cu tine nu m-oi bate. Ci mai bine-oi spune lăutarilor să zică și cuparilor să umple cupele cu vin și-om lega frăție de cruce pe cât om fi și-om trăi. Și se sărutară feciorii de-mpărați în urările boierilor și băură și se sfătuiră.*

(Mihai Eminescu, *Făt-Frumos din Lacrimă*)

Subiectul I

30 de puncte

Răspunde prin enunțuri la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Identifică, în fiecare text-suport, 3 motive care țin de specificul schemelor narative dezvoltate în basm. **6 puncte**
 2. Urmărește, în ansamblul fiecărui text, raportul dintre narațiune, descriere și dialog, argumentând, în 40-60 de cuvinte, liricizarea narațiunii în cel de-al doilea fragment citat. **6 puncte**
 3. Comentează stilistic formulele de adresare prezente în dialog, în cele două texte. **6 puncte**
 4. Motivează, în 40-60 de cuvinte, absența, în cele două fragmente de text, a unor confruntări directe între personaje, frecvente în basmele populare, arătând efectul acestei absențe asupra maturizării eroului. **6 puncte**
 5. Prezintă, comparativ, în 60-100 de cuvinte, relația dintre dimensiunea umană și cea supranaturală, așa cum este reflectată în cele două fragmente de text- suport. **6 puncte**
- Notă!** Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Redactează un text 150-300 de cuvinte în care să-ți imaginezi *continuarea dialogului* dintre Danciu și bătrână, din finalul fragmentului extras din basmul **Rodul tainic** al lui Ioan Slavici, într-un registru stilistic adecvat speciei.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu liber, de 2- 3 pagini (600- 900 de cuvinte), în care să exprimi o opinie argumentată în legătură cu afirmația: *Basmul se petrece într-o lume în care vraja vine de la sine și în care magia este lege. Supranaturalul nu este aici înspăimântător, nici chiar uimitor, pentru că el constituie substanța însăși a acestui univers, legea sa. [...] În schimb, în fantastic, supranaturalul apare ca o ruptură a coerenței universale. Miracolul devine aici o agresiune care sfarmă stabilitatea unei lumi ale cărei legi erau considerate până atunci riguroase și imuabile.* (Roger Caillois, *Eseuri despre imaginație*), utilizând ca suport textele de mai sus, dar valorificând și experiența ta culturală.

Notă!

În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu 3* argumente/raționamente logice/exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

***Numărul argumentelor poate varia.**

Redactare

30 de puncte

În vederea acordării punctajului pentru **redactare**, lucrarea ta trebuie să aibă cel puțin 900 de cuvinte. Pentru redactarea întregii lucrări vei primi **30 de puncte** (*organizarea ideilor în scris* – 6 puncte; *abilități de analiză și de argumentare* – 6 puncte; *utilizarea limbii literare* – 6 puncte; *ortografia* – 4 puncte; *punctuația* – 4 puncte; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – 2 puncte, *respectarea precizărilor privind numărul de cuvinte* – 2 puncte).

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa locală, 30 ianuarie 2016

clasa a X -a

Barem de corectare și de notare

ATENȚIE! Lucrările care conțin eseuri cu titlu și/ sau motto vor fi notate cu 0 puncte, autorii acestora fiind descalificați.

Subiectul I**30 de puncte**

1. Pentru identificarea corectă a motivelor (de exemplu: dorința împăratului de a afla gustul roadelor inaccesibile, promisiunea recompensei, lună, cer, apă, castel, căderea buzduganului peste poartă în cea de-a treia noapte, paradisul insular din adânc, palatul aurit, Făt-Frumos, frumusețea neobișnuită a împăraților etc) se acordă câte 1 punct:

3x2 = 6 puncte

2. Pentru argumentare logică, coerentă, ilustrată cu exemple se acordă

6 puncte

Argumentare parțială, neconvingătoare, fără exemple

3 puncte

Absența argumentării, simple enunțuri referitoare la modurile de expunere

1 punct

Gustul pentru descriere liricizează narațiunea adăugând epicului propriu-zis o componentă intelectuală, reflexivă. Prin descriere, sunt inserate în text simboluri și imagini specifice visului și basmului (insula devine un cosmos original în care se armonizează contrariile: înalt, adânc, astral, teluric, acvatic, alcătuind imaginea totalității primordiale). Descrierea portretului de grup al boierilor, în care domină motivul pietrelor prețioase, portret stilizat prin procedeul superlativului realizat ca triplă comparație. Imperfectul evocator fixează pictural secvența, naratorul încetinind, prin descrierea spațiului străbătut de Făt-Frumos, cursul evenimentului narat. În primul fragment, ritmul povestirii este alert.

3. Formulele de inițiere a dialogului denotă politețe din partea locutorilor, deschidere spre comunicare, apropiere sau distanță, respect reciproc, trezesc interesul cititorului, etc.

Comentare nuanțată, logică, adecvată contextului

6 puncte

Comentare parțială, ezitantă

3 puncte

Încercare de comentare

1 punct

4. Pentru:

- exprimarea logică a opiniei însoțită de justificare

6 puncte

- încercare ezitantă de formulare a unei opinii

3 puncte

- lipsa opiniei, dar existența unor enunțuri referitoare la conceptul de maturizare

1 punct

5. Se va urmări:

6 puncte

- încadrarea textelor în fantastic, în gen și specie literară

1 punct

- prezentarea temei și a motivelor literare circumscrise temei

2 puncte

- analiza coordonatelor spațio-temporale prezente

2 puncte

- prezentarea unor particularități de construcție a personajelor în ambele texte

1 punct**Subiectul al II-lea****30 de puncte**

- Creativitate, originalitate

10 puncte

- Respectarea convențiilor de redactare a unui dialog, împletirea acestuia cu narațiunea, utilizarea corespunzătoare a semnelor de ortografie și de punctuație

10 puncte

- Respectarea registrului stilistic adecvat

10 puncte

Subiectul al III-lea**30 de puncte**

1. Formularea tezei / a punctului de vedere cu privire la tema propusă (formularea tezei / a punctului de vedere cu privire la temă; logica ideilor / a premiselor demersului; enunțarea clară a problematicii eseului) **8 puncte**

- încercare de formulare a tezei / a punctului de vedere cu privire la temă; imperfecțiuni în enunțarea problematicii eseului **4 puncte**

- încercarea de formulare a unui punct de vedere, dar nerelevant în raport cu tema propusă **2 puncte**

2. Formularea și dezvoltarea a trei argumente în sprijinul ideii enunțate în premisă, ilustrate prin exemplificări din textele suport și din experiența culturală (opere literare din literatura română și / universală, opere de artă – cinematografie etc.), (formularea corectă / nuanțată a fiecărui argument și susținerea acestuia prin referire la textele-suport și din experiența culturală; demers logic / corelarea exemplificărilor cu ideile enunțate; argumentare pertinentă: câte 6 puncte pentru fiecare argument (6 puncte + 6 puncte + 6 puncte) **18 puncte**

- formularea parțial corectă adecvată a fiecărui argument și susținerea acestuia prin referire la textele-suport și din experiența culturală; corelarea exemplificărilor cu ideile enunțate; argumentare incomplete- câte 3 puncte pentru fiecare argument (3 puncte + 3 puncte + 3 puncte) **9 puncte**

- încercare de formulare a argumentelor și de susținere a acestora, prin referire la textele suport și din experiența culturală: câte 1 punct (1 punct + 1 punct + 1 punct) **3 puncte**

- concluzia / sinteza: concluzie care nuanțează ipoteza, logic impusă de argumentele formulate; viabilitatea demersului argumentativ; capacitate de sinteză și de persuasiune **4 puncte**

- concluzie pertinentă, convergentă cu demersul argumentativ, dar fără nuanțare a ipotezei, lipsită de dimensiune persuasivă **2 puncte**

- încercare de formulare a concluziei **1 punct**

Redactare – 30 de puncte**Organizarea ideilor în scris.****6 puncte**

· *adecvarea răspunsurilor la verbele de comandă din cerințe – 1 p. – sb. I; text clar organizat, coerent, succesiune logică a ideilor, construcția paragrafelor subliniază ideile – 2 p. (1 p. – sb. al II-lea + 1 p. – sb. al III-lea); existența celor trei părți componente – introducere / ipoteză, cuprins / argumentație, încheiere / concluzie – 3 p. (1 p. + 1 p. + 1 p. = 3 p. – sb. al III-lea);*

Abilități de analiză, de interpretarea și de argumentare.**6 puncte**

· *relația adecvată idee-argument 3 p.; argumente convingătoare, personale, utilizarea unui suport critic în manieră ponderată, relevantă – 4 p.; abilități de interpretare: 3 p.;* **6 puncte**

· *relația idee-argument este fragmentată 1 p.; argumentele sunt schematice, secvențiale, inconsistente – 1 p.; inserarea unor citate critice nerelevante, necomentate – 1 p.; elemente de interpretare lipsite de perinență – 1 p.;* **4 puncte**

· *afirmații nesusținute prin argumente; idei irelevante, schematism, inserarea citatelor nerelevante, necomentate;* **1 punct**

Utilizarea limbii literare. (*Stil și vocabular adecvate conținuturilor eseului; claritatea enunțului; varietatea lexicului; sintaxă adecvată: 6 p.; stil și vocabular parțial adecvate, cu ezitări în selectarea cuvintelor: 3 p.; vocabular restrâns, monoton sau vocabular prețios, folosirea excesivă a neologismelor, folosirea jargonului critic fără justificare: 1 p.)* **6 puncte**

Ortografia. (0-1 erori: 4 p.; 2 erori: 2 p.; 3 sau mai multe erori: 0 p.) **4 puncte**

Punctuația. (0-1 erori: 4 p.; 2 erori: 2 p.; 3 sau mai multe erori: 0 p.) **4 puncte**

Așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea (1 p. + 1 p.) **2 puncte**

Respectarea precizărilor privind numărul de cuvinte: (1 p. + 1 p.) **2 puncte**

Notă! Inserarea de citate critice necomentate, nerelevante pentru tema dată atrage după sine neacordarea punctajului maxim.

NOTĂ ! Nu se acordă fracțiuni de punct.